

9. Sparer M. et Schwab W. Redaction des lois / Editeur Officiel du Quebec, 1978.
10. Pigeon L. P. Redaction et interpretation des lois / Editeur Officiel du Quebec, 1978.
11. Tomnton G. C. Legislative Drafftng / Ed.3. – London: Butterworths, 1987.
12. Cutts M. Lucid Law. Ed. 1. – Oxford 1994; Ed. 2. – 2000; Cutts M. Clarifying Ewrolaw. – Printed by Spectrum Press, Stockport, 2001.
13. Ehrenberg-Sundin B. Promoting clear drafting: The Swedish way // Інноваційні технології у вищій юридичній освіті. – К., 2005. – С. 26-39.

*Баулін О. В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри
кримінально-правових дисциплін
навчально-наукового інституту
права та психології
Національної академії внутрішніх справ*

ТЕРМНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТУ ДАВНОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ОСОБИ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

За ст.ст. 44, 49, 106 Кримінального кодексу (далі – КК) України, який є чинним з 1.09.2001 р., передбачено можливість звільнення судом особи від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням певних строків давності.

З метою реалізації вказаних положень органами досудового розслідування, прокуратури і суду чинний Кримінально-процесуальний кодекс (далі – КПК) України 1960 р. доповнено ст.ст. 7¹, 11¹ про порядок закриття кримінальної справи судом у зв'язку із закінченням строків давності.

Процедура передбачає, що до направлення справи до суду особа, яка вчинила злочин, повинна бути притягнута як обвинувачена і відчуті на собі дію запобіжних заходів (підписку про невиїзд, заставу тощо), їй повинно бути роз'яснено сутність обвинувачення, підставу звільнення від відповідальності і

право заперечувати проти закриття справи з цієї підстави та інші процесуальні права (мати захисника, знайомитися з матеріалами справи тощо).

Проте, у інших статтях КПК, що органічно пов'язані з ними і утворюють єдиний правовий інститут давності, йдеться про давність притягнення до кримінальної відповідальності (ст.ст. 211, 216, 400^б, 400¹⁴, 423 та ін.). Наприклад, ст. 211 КПК передбачає: «Справа, в якій слідство зупинено, підлягає закриттю: 1) по закінченні строків давності притягнення до кримінальної відповідальності, зазначених у статтях 49 і 106 Кримінального Кодексу України». Отже, як зараз слід правильно називати цей інститут: «давності притягнення до кримінальної відповідальності» чи «звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності»?

Ця термінологічна проблема пов'язана з тим, що система юстиції до вересня 2001 р. функціонувала на основі концептуально узгоджених КК і КПК 1960 рр., а тепер – за новим КК 2001 р. і застарілим для ефективної реалізації його положень (незважаючи на зміни останніх років) КПК 1960 р. Якщо ч. 1 ст. 48 КК 1960 р. передбачала: «Особу не може бути притягнуто до кримінальної відповідальності, якщо з дня вчинення нею злочину минули такі строки:», то ч. 1 ст. 49 КК 2001 р. – вже таке: «Особа звільняється від кримінальної відповідальності, якщо з дня вчинення нею злочину і до дня набрання вироком законної сили минули такі строки:». Ці фрази не є тотожними і закладають різний вплив на інтереси особи, якщо враховувати процедурні норми їх реалізації. Процедура ж має відповідати п. 1.2. Рішення Конституційного Суду України від 27.10.1999 р. у справі про депутатську недоторканність, за яким притягнення до кримінальної відповідальності починається з моменту пред'явлення особі обвинувачення у вчиненні злочину.

Запровадження нової термінології, разом із скасуванням п. 3 ч. 1 ст. 6 КПК за Законом від 12 липня 2001 р., має певні негативні наслідки. Раніше, якщо строки давності спливали на момент, коли про злочин ставало відомо компетентним органам, то кримінальну справу вони зазвичай не могли порушити, й відповідно – притягувати осіб як обвинувачених та обмежувати їх

права і законні інтереси на період розслідування і суду. На жаль, нині органам досудового розслідування і прокуратури можна порушити кримінальну справу проти особи не враховуючи взагалі як давно вона вчинила злочин, навіть невеликої тяжкості. При цьому, страждають і публічні інтереси, оскільки обов'язковість досудового розслідування і суду у всіх справах такої категорії призводить до значних матеріальних витрат.

Відсутність регламентації даних аспектів у КПК призводить до порушення прав і законних інтересів осіб, принципів кримінального права і процесу й не сприяє підвищенню авторитету системи кримінальної юстиції.

*Коваленко Т. О.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри земельного
та аграрного права
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНО-ПРАВОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Особливе значення серед мовних засобів викладення нормативного матеріалу земельного законодавства мають юридичні терміни. Здійснення земельної реформи в Україні, скасування монополії права державної власності на землю, адаптація національного земельного законодавства до вимог ЄС, формування нових інститутів земельного права сприяло появі нових юридичних термінів (сервітут, емфітевзис, земельні аукціони, суперфіцій тощо). З одного боку, це є позитивним процесом, оскільки земельно-правова термінологія збагатилась новими поняттями, дефініції земельно-правових термінів закріплюються в нормативно-правових актах, активно формулюються доктринальні визначення земельно-правової термінології та пропозицій щодо їх законодавчого закріплення. З іншого боку, розвиток земельно-правової